

ปณฺทิตสามเณร วตฺถุ ๖

“อุทกํ หิ นยฺนุตฺตีติ อิมํ ฌมฺมเทสนํ สตุถา เชตวเน
วิหรนฺโต ปณฺทิตสามเณรํ อารพฺภ กเถสิ ๖

พระศาสดาตรัสอนุโมทนาภคา

(หน้า ๒๑-๒๓ อตีเต กิร กสฺสป - กิ เม ภิกฺขุหีติ)

อตีเต กิร กสฺสปสมฺมาสมฺพุทฺโธ วิสติจีณาสวสทสฺสปริวา
โร พาราณสี อคมาสิ ๖ มนุสฺสา อตฺตโน พลํ สลฺลภฺเขตฺวา
อฏฺฐปี ทสฺปี เอกโต หุตฺวา อาคนฺตฺกทานานิ อํทฺสุ ๖ อเถก
ทิวสํ สตุถา ภตฺตกิจฺจาวสานเ เอวํ อนุโมทนํ อกาสิ “อุปา
สกา อีเธกฺจโจ ‘อตฺตโน สนฺตกเมว ทาคฺ์ วัณฺณุตฺติ, กิ
ปเรน สมาทปีเตนาติ อตฺตนา ว ทานํ เทติ ปรี น สมาท
เปติ, โส นิพฺพตฺตฺฏจาเน โภคสมฺปทํ ลภฺติ โน ปริวารสมฺปทํ;
เอกฺจโจ ปรี สมาทเปติ อตฺตนา น เทติ, โส นิพฺพตฺตฺฏ
จาเน ปริวารสมฺปทํ ลภฺติ โน โภคสมฺปทํ; เอกฺจโจ อตฺต
นาปี น เทติ ปรมฺปิ น สมาทเปติ, โส นิพฺพตฺตฺฏจาเน
เนว โภคสมฺปทํ ลภฺติ โน ปริวารสมฺปทํ, วิมาสาโท หุตฺวา
ชีวติ; เอกฺจโจ อตฺตนา จ เทติ ปฺรณฺจ สมาทเปติ, โส
นิพฺพตฺตฺฏจาเน โภคสมฺปทมฺปี ลภฺติ ปริวารสมฺปทมฺปีติ ๖ ตํ
สุตฺวา สมึเป จิตฺโต เอโก ปณฺทิตปฺริโส จินฺเตสิ “อหนุ
ทานิ ตถา กิริสฺสามิ; ยถา เม เทว สมฺปตฺติโย ภวิสฺสนฺตี
ติ ๖ โส สตุถารํ วนฺทิตฺวา อาห “ภนฺเต เสว มยฺหํ ภิกฺขํ
คณฺหเถติ ๖ “กิตฺตเกหิ ภิกฺขุหิ อตฺโถติ ๖ “กิตฺตโก ปน โว ภนฺ

เต ปริวารโธติ ฯ “วีสติ ภิกขุสหุสฺสานีติ ฯ “ภนฺเต สพฺเพหิ
 สทฺธิ์ เสว มยฺหํ ภิกขํ คณฺหถาติ ฯ สตุถา อธิวาเสสิ ฯ โส คามํ
 ปวีสิตฺวา “อมฺมตาตา เสว มยา พุทฺธปฺปมฺุโข ภิกขุสงฺฆโม นิ
 มนฺติโต, ตุมฺเห ยตฺตกานํ ภิกขุณํ สกฺโกถ ตตฺตกานํ เทถาติ
 อาโรเจตฺวา วิจรฺนฺโต, อตฺตโน พลํ สลฺลกฺขเจตฺวา “มยํ
 ทสนฺนํ ทสฺสาม, มยํ วีสติยา, มยํ สตสฺส, มยํ ปญฺจนฺนํ สตานนฺ
 ติ วุตฺเต สพฺเพสํ วจฺนํ อาทิตฺโต ปญฺจาย ปญฺเณ อาโรเป
 สิ, เตน จ สมเยน ตสฺมี นคเร อติทฺกคฺตภาเวเนว “มหาทฺก
 คโตติ ปญฺญาโต เอโก ปุริโส อตฺถิ ฯ โส ตํปี สมฺมุขาคตํ ทิสฺวา
 “สมฺม มหาทฺกคฺต มยา สุวตฺตนาถ พุทฺธปฺปมฺุโข ภิกขุสงฺฆโม
 นิมนฺติโต, เสว นครวาสิโน ทานํ ทสฺสนฺติ, ตวํ กตฺตี ภิกขุ
 โภเชสฺสสีติ ฯ “สามิ มยฺหํ ก็ ภิกขุหิ ภิกขุหิ นาม สธฺนानํ
 อตฺถิ, มยฺหํ ปน เสว ยาคฺคฺอถาย ตณฺฑุลนาฬิมตฺตํปี นตฺถิ, อหํ
 ภตฺตี กตฺวา ชีวามิ, ก็ เม ภิกขุหีติ ฯ

ชายเจ้ญใจยินดีถวายภักตอาหารภิกขุ

(หน้า ๒๓-๒๔ สมาทปเกน นาม – นาฬโย ทาเปสิ)

สมาทปเกน นาม พฺยตฺเตน ภวิตพฺพํ; ตสฺมา โส เตน
 “นตฺถีติ วุตฺเตปี ตฺถุหิภูโต อหุตฺวา เอวมาท “สมฺม มหา
 ทฺกคฺต อิมสฺมี นคเร สุภฺชนํ ภุชิตฺวา สุขุมวตฺถนินฺวตฺถา
 นานาภรณปฺปฏิมณฺฑิตา สิริสยเน สยมานา พหุ ชนา สมฺปตฺ
 ตี อนุภวฺนฺติ, ตวํ ปน ทิวสํ ภตฺตี กตฺวา กุจฺฉิปฺุรมตฺตํปี น
 ลภสิ; เอวํ สนฺเตปี ‘อหํ ปุพฺเพปี กิณฺจิ อกตฺตฺตา กิณฺจิ น

ลภามีติ น ชานาสีติ ฯ “ชานามิ สามีติ ฯ “อถ กสฺมา อิทานิ
 ปุณฺณํ น กโรสี, ตฺวํ युวํ พลสมฺปนฺโน, ก็ ตยา ภตฺตี กตฺ
 วาปี ยถาพลํ ทานํ ทาตุํ น วญฺญตฺตีติ ฯ โส ตสฺมี กถนุเต
 สํเวคปฺปตฺโต หุตฺวา “มยฺหํปี เอกํ ภิกขุํ ปณฺเณ อารโหเปหิ,
 กถฺจิทฺเว ภตฺตี กตฺวา เอกสฺส ภิกขุํ ทสฺสามีติ อาห ฯ อิตโร “ก็
 เอเกน ภิกขุณา ปณฺเณ อารโหปีเตนาติ น อารโหเปสี ฯ มหาทุคฺค
 โตปี เคหํ คนฺตฺวา ภริยํ อาห “ภทฺเท นคฺรวาสีโน เสว
 สงฺฆสฺส ภตฺตํ กโรนฺติ, อหํปี สฺมาทปฺเกน ‘เอกสฺส ภิกขุํ เท
 หีติ วุตฺโต, มยฺ เสว เอกสฺส ภิกขุํ ทสฺสามาติ ฯ อถสฺส ภริยา
 “มยฺ ทลิตฺทา, กสฺมา ตยา ปฏิสฺสฺตฺนฺติ อวตฺวา ว “สามิ ภทฺทกํ
 เต กตฺ, มยฺ ปุพฺเพปี กิถฺจิ อทตฺวา อิทานิ ทุคฺคตา ชาตา,
 มยฺ อุภोปี ภตฺตี กตฺวา เอกสฺส ภิกขุํ ทสฺสามาติ วตฺวา, อุภोปี
 นิภฺขมิตฺวา ภตฺติญฺจํ อคมฺสุ ฯ มหาเสฏฺฐี มหาทุคฺคตํ ทิสฺวา
 “ก็ สมฺม มหาทุคฺคต ภตฺตี กโรสฺสตีติ ปุจฺฉิ ฯ “อาม อยฺยาติ ฯ
 “ก็ กโรสฺสตีติ ฯ “ยํ ตุมฺहे กาเรสฺสธาติ ฯ “เตนหิ มยฺ เสว เทว
 ตีณิ ภิกขุสฺตานิ โภเชสฺสาม, เอหิ ทารุณิ ผาเลหีติ วาสีผฺรสุํ นี
 หริตฺวา ทาเปสี ฯ มหาทุคฺคโต พาพฺหํ กจฺฉํ พนฺธิตฺวา อสฺ
 สาทปฺปตฺโต วาสี ปหาย ผฺรสุํ คณฺหนฺโต ผฺรสุํ หิตฺวา วาสี
 คณฺหนฺโต ทารุณิ ผาเลติ ฯ อถ นํ เสฏฺฐี อาห “สมฺม ตฺวํ อชฺช
 อติวีย อสฺสาทปฺปตฺโต กมฺมํ กโรสี, ก็ นุ โข การณฺนฺติ ฯ “สา
 มิ เอกํ ภิกขุํ โภเชสฺสามีติ ฯ ตํ สุตฺวา เสฏฺฐี ปสนฺนฺมานโส จินฺ
 เตสี “อโห อิมินา ทฺวํกรํ กตฺ, ‘อหํ ทุคฺคโตติ ตฺวณฺหิภาวํ
 อนาปชฺชิตฺวา ‘ภตฺตี กตฺวา เอกํ ภิกขุํ โภเชสฺสามีติ วทตีติ ฯ

สทฺเทน ภวิตพฺพนฺติ ตํ ปกฺโกสิตฺวา ปุจฺฉิ “อติวีย ตฺถจฺจิตฺโต
 คายสิ, กิณฺนุ โข การณฺนฺติ ฯ “ปณฺณํ อุจฺฉินามิ สมฺมาติ ฯ “กั
 กริสฺสตีติ ฯ “เอกํ ภิกฺขุํ โภเชสฺสามีติ ฯ “อโห สุหิตโต ภิกฺขุ,
 โย ตว ปณฺณํ ขาทิสฺสตีติ ฯ “กั กโรมิ สมฺม, อตฺตนา ลทฺธปณฺ
 เณน โภเชสฺสามีติ ฯ “เตนฺหิ เอหีติ ฯ “กั กโรมิ สมฺมาติ ฯ “อิ
 เม มจฺฉเ คเหตุวา ปาทคฺชนกานิ อทฺตคฺชนกานิ กหาปณฺคฺชน
 กานิ จ อุทฺททานานิ กโรหีติ ฯ โส ตถา อกาสิ ฯ พทฺธพทฺธเ มจ
 ฉเ นครวาสิโน นิมนฺติตฺตนิมนฺติตฺตภิกฺขุณฺํ อตฺถาย หรีสุ ฯ ตสฺส
 มจฺฉุทฺททานานิ กโรนฺตสฺเสว, ภิกฺขาจารเวลา สมฺปาปฺปณฺติ ฯ โส เวลํ
 สลฺลภฺเขตฺวา “คมิสฺสามิ สมฺม, ภิกฺขุณฺํ อากมนฺเวลาติ อาท ฯ “อตฺถิ
 ปน กิณฺนุจิ มจฺฉุทฺททานนฺติ ฯ “นตฺถิ สมฺม, สพฺพานิ จีณฺมานีติ ฯ “เตนฺหิ
 มยา อตฺตโน อตฺถาย วาลิกาย นิกฺขนิตฺวา จตฺตารอ โรหิตมจฺฉา จ
 ปีตา, สเจปี ภิกฺขุํ โภเชตฺตุกาโม, อิเม คเหตุวา คจฺฉาติ เต ตสฺส
 อทาสี ฯ

ตํทิวสํ ปน สตฺถา ปจฺจฺสุกกาเล โลกํ โวลเณนฺโต มหา
 ทุคฺคตํ อตฺตโน ฌานชาลสฺส อนฺโต ปวิฏฺจํ ทิสฺวา “กิณฺนุ โข
 ภวิสฺสตีติ อวชฺเชนฺโต “มหาทุคฺคโต ‘เอกํ ภิกฺขุํ โภเชสฺสามีติ
 ภริยาย สทฺธี หิโยโย ภตี อกาสิ, กตฺรณฺนุ โข ภิกฺขุํ ลภิสฺสตีติ จินฺ
 เตตฺวา “มนฺุสฺสา ปณฺเณ อารอฺปิตสฺสญฺญาย ภิกฺขุํ คเหตุวา อตฺตโน
 อตฺตโน เคเหสุ นิสีทาเปสฺสนฺติ, มหาทุคฺคโต มํ จเปตฺวา อญ
 ณํ ภิกฺขุํ น ลภิสฺสตีติ อุปฺฐาเรสิ ฯ พุทฺธา กิร
 ทุคฺคเตสฺสุ อนุกมฺปํ กโรนฺติ ฯ ตสฺมา สตฺถา ปาโตว สรีริกฺจจํ

กตวา “มหาทศกคตํ สงคณหิสสามีติ คนธกฺกัฏฐิ ปวิสิตฺวา นิสีทิ ฯ
 มหาทศกคเตปี มจฺเจ คเหตุวา เคหํ ปวิสนฺเต, สกฺกสฺส
 ปณฺทกฺกมฺพลสีลาสนํ อุณฺหการํ ทสฺเสสิ ฯ โส “กิณฺนุ โจ การณฺนุ
 ติ โอลเณโต “หิโย มหาทศกคโต ‘เอกสฺส ภิกฺขุโน ภิกฺขํ
 ทสฺสามีติ อตฺตโน ภริยาย สทฺธิ ภาตี อกาสิ, กตรํ นุ โจ ภิกฺขุ
 ลภิสฺสตีติ จินฺเตตฺวา “นตฺถेतฺสฺส อณฺโณ ภิกฺขุ, สตฺถา ปน
 ‘มหาทศกคตฺสฺส สงคหํ กริสฺสามีติ คนธกฺกัฏฐิ นิสินฺโนว, มหาทศกค
 โต อตฺตโน อุปกปฺปนํ ยาคฺกตฺตํ ปณฺณสุเปยฺยปี ตถาคตฺสฺส
 ทเทยฺย, ยนฺนุนาหํ มหาทศกคตฺสฺส เคหํ คนฺตฺวา ภตฺตการกมฺมํ
 กเรยฺยนฺติ อณฺณตกเวเสน ตสฺส เคหสมิปี คนฺตฺวา “อตฺถิ นุ โจ
 กสฺสจิ กิลฺลจิ ภตฺติยา กตฺตพฺพนฺติ ปุจฺฉิ ฯ มหาทศกคโต ตํ ทิสฺวา
 อาห “สมฺม กิ กมฺมํ กริสฺสตีติ ฯ “อหํ สามิ สพฺพลิปปีโก, มยฺหํ
 อชานนฺตีปปี นาม นตฺถิ, ยาคฺกตฺตาทินิปี สมฺปาเทตฺถุ ชานามิติ ฯ
 “สมฺม มยฺ ตว กมฺเมน อตฺถิกา, ตฺยหํ ปน ทาทพฺพํ ภาตี
 น ปสฺสามาติ ฯ “กิ ปน เต กตฺตพฺพนฺติ ฯ “เอกสฺส ภิกฺขุสฺส
 ภิกฺขํ ทาทฺกาโมมฺหิ, ตสฺส ยาคฺกตฺตสฺสวฺธานํ อิจฺฉามิติ ฯ “สเจ
 ภิกฺขุสฺส ภิกฺขํ ทสฺสสิ, น เม ภตฺติยา อตฺถโ, กิ มม ปุณฺณ
 ทาทฺตุ น วฏฺฐตีติ ฯ “เอวํ สนฺเต สาธุ สมฺม, ปวิสฺวาติ ฯ โส ตสฺส
 เคหํ ปวิสิตฺวา ตณฺฑุลาทีนิ อหฺราเปตฺวา “ตฺวํ คจฺฉ อตฺต
 โน ปตฺตภิกฺขุ อานเหีติ ตํ อฺยุโยเชสิ ฯ ทานเวยฺยวฏฺฐิโกปี ปณฺ
 เณ อโรปีตนิยามเณว เตสฺส เตสฺส เคหานิ ภิกฺขุ ปหิณฺนิ ฯ มหา
 ทศกคโต ตสฺส สนฺติกํ คนฺตฺวา “มยฺหํ ปตฺตภิกฺขุ เทหีติ อาห ฯ
 โส ตสฺมี ขณฺเ สตี ลภิตฺวา “อหํ ตว ภิกฺขุ ปมฺมุจฺเจติ อาห ฯ

มหาทศุคโต ติจิณาย สตติยา กุจฉิย ปหโฏ วีย “สมม กสฺมา
 มํ นาเสติ, อหํปี ตยา หิโย สฺมาทปีโต ภริยาย สทุธิ ทิวสํ ภาตี
 กตฺวา อชช ปาโตว ปณฺณตฺถาย นทีตีเร อาหิณฺทิตฺวา อาคโต, เทหิ
 เม เอกํ ภิกฺขุณฺติ พาหา ปคฺคยฺห ปรีเทวี ฯ

พระศาสดาประทานบาตรแก่ชายเข็ญใจ

(หน้า ๒๗-๒๙ มนุสฺสา สนฺนิปตฺติวาท - สิทธิเยว อคฺมาสิ)

มนุสฺสา สนฺนิปตฺติวาท “กิเมตํ มหาทศุคตาทิ ปุจฺฉิสฺสุ ฯ โส
 ตมตถํ อโรเจสิ ฯ เต เวยยาวฏฺฐิํ ปุจฺฉิสฺสุ “สจฺจํ กิร สมฺม ตยา
 เอส ‘ภาตี กตฺวา เอกสฺส ภิกฺขุสฺส ภิกฺขํ เทหีติ สฺมาทปีโตติ ฯ
 “อาม อຍฺยติ ฯ “ภาริยํ เต กมฺมํ กตํ, โย เอตฺตเก ภิกฺขุ สํ
 วิทหนฺโต เอตฺสฺส เอกํ ภิกฺขุํ นาทาสีติ ฯ โส เตสํ วจเนน มงฺกุ
 ฎฺโต ตํ อห “สมฺม มหาทศุคต มา มํ นาสยิ, อหํ ตว การณา
 มหาวิหเสํ ปตฺโต, มนุสฺสา ปณฺณเ อาโรปิตนียาเมน อตฺตโน
 อตฺตโน ปตฺตภิกฺขุ นยฺสิ, อตฺตโน เคเห นิสินฺนภิกฺขุํ นีหริตฺวา
 เทนฺโต นาม นตฺถิ, สตฺถา ปน มุขํ ໄ໓วิตฺวา คนฺธกฺุณฺนเมว
 นิสินฺโน, ราชยฺวราชเสนาปติอาทโย สตฺถุ คนฺธกฺุณฺนโต นิกฺขมณํ โอล
 เกตฺวา นิสินฺนา ‘สตฺถุ ปตฺตํ คເຫຕວາ คມิสฺสามาติ, พุทฺธา นาม
 ทศุคเต อนุกมฺปํ กโรนฺติ, ตฺวํ วิหารํ คนฺตฺวา ‘ทศุคโตมฺหิ ภา
 เต, มม สจฺจํ กโรถาติ สตฺถารํ วท; สจฺเจ เต ปุณฺณํ อตฺถิ,
 อทฺธา ลจฺฉสီติ ฯ โส วิหารํ อคฺมาสิ ฯ อถ นํ อณฺเณสฺสุ ทิวเสสฺสุ
 วิหาเร วิมาสาทภาเวน ทิฏฺฐตฺตา ราชยฺวราชาทโย “มหา
 ทศุคต น ตาว ภาตฺตกาโล, กสฺมา อากจฺฉสီติ อหํสฺสุ ฯ โส “ชานา

มี สามิ ‘น ตาว ภตตกาโลติ, สตถารํ ปน วนุทิตุํ อากจฉา
 มีติ วทนุโต คนธกุกฺขิยา อุมมาเร สีสํ จเปตวา ปญจป
 ปตฺถิจิเตน วนุทิตฺวา “ภนฺเต อิมสฺมี นคเร มยา ทุคฺคตโร นตฺถิ,
 อวสฺสโย เม โหถ, กโรถ เม สงฺคหนฺติ อาห ๑ สตฺถา คนธ
 กุกฺขิทฺวารํ วิวริตฺวา ปตฺตํ นีหริตฺวา ตสฺส หตฺถे จเปสิ ๑ โส จกฺกวต
 ติสิริํ ปตฺโต วิย อโหสิ ๑ ราชยฺวราชาทโย อญฺณมญฺญสฺส มุขา
 นิ โอลอภยฺสฺสุ ๑ มหาทุคฺคตสฺส สตฺถารา ทินฺนปตฺตํ หิ โกจิ อิสฺส
 ริยวเสน คเหตุํ สมตฺถิเณ นาม นตฺถิ ๑ เอวํ ปน วทฺสิสุ “สมม
 มหาทุคฺคต สตฺถุ ปตฺตํ อุมหากํ เทหิ, เอตตกนฺนาม สหสฺสํ วา
 สตสหสฺสํ วา เต ธนํ ทสฺสาม, ตฺวํ ทุคฺคโต ธนํ คณฺห, กิณฺเต
 ปตฺเตนาติ ๑ มหาทุคฺคโต “น กสฺสจฺจิ ทสฺสามิ, น เม ธเนน
 อตฺถิ, สตฺถารํเยว โภเชสฺสามิตี อาห ๑ อวเสสา ตํ ยาจิตฺวา
 ปตฺตํ อลภิตฺวา นีวตฺตฺสิสุ ๑ ราชา ปน “มหาทุคฺคโต ธเนน
 ปโลภียมาโนปิ สตฺถุ ปตฺตํ น เทติ, สตฺถารา จ สยํ ทินฺนํ โก
 จิ คเหตุํ น สกฺโกติ, อิมสฺส เทยฺยธมฺโม นาม กิตฺตโก ภวิส
 สติ, อิมิณา เทยฺยธมฺมสฺส ทินฺนกาเล สตฺถารํ อาทาย เค้า
 เนตฺวา มยฺหํ สมปาทิตํ อาหารํ ทสฺสามิตี จินฺเตตฺวา สตฺถารา
 สทฺธิเยว อคมาสิ ๑

พระศาสดาเสด็จไปเรือนของชายเจ้าใจ

(หน้า ๒๙-๓๑ สกโกปี เทวราชา - กุจฉิย์ ปฏิสนธิ์ คณฺหิ)

สกโกปี เทวราชา ยาคุกตตปณฺณาทีนึ สมฺปาเทต
 วา สตถุ นิสีทนารหํ อาสนํ ปณฺญาเปตฺวา นิสีทึ ฯ มหา
 ทุคฺคโต สตถารํ เนตฺวา “ปวิสธ ฆนฺเตติ อาห ฯ วสนเคหฺลยจฺส
 นิจฺโหติ, อโนนเตน ปวิสิตุํ น สกฺกา, พุทฺธา จ นาม
 เคหํ ปวิสนฺตา น โอนมิตฺวา ปวิสนฺติ, เคหํ หิ ปวิสนกาเล
 มหาปรจวี วา เหฏฺฐา โอคจฺจติ, เคหํ วา อุทฺธํ คจฺจติ ฯ
 อิทํ เตสํ สุทินฺนสฺส ทานสฺส ผลํ ฯ ปุณฺ นิกฺขมิตฺวา คตกาเล สพฺพํ
 ปากติกเมว โหติ; ตสฺมา สตถา จิตฺโฆว เคหํ ปวิสิตฺวา สกฺเกน
 ปณฺยตฺตาสเน นิสีทึ ฯ สตถริ นิสินฺเน, ราชา อาห “สมฺม มหา
 ทุคฺคต ตยา อมฺหากํ ยาจนฺตานํปี สตถุ ปตฺโต น ทินฺ
 โน ปสฺสาม ตาว, กิทิโส เต สตถุ สกฺกาโร กโตติ ฯ อถ
 สกฺโก ยาคุกตฺตาทีนึ วิวริตฺวา ทสฺเสสิ ฯ เตสํ วาสคฺนโร สกฺลนคฺร
 ฉาเทตฺวา อฏฺฐาสิ ฯ ราชา ยาคูอาทีนึ โอลเเกตฺวา ฆควนฺตุ
 อาห “ฆนฺเต อหํ ‘มหาทุคฺคตสฺส เทยฺยธมฺโม กิตฺตโก ฆวิส
 สติ, อิมินา เทยฺยธมฺเม ทินฺเน สตถารํ เคหํ เนตฺวา อตฺตโน
 สมฺปาทิตํ อาหารํ ทสฺสามีติ จินฺเตตฺวา อาคโต, มยา เอวฺรุโป
 อาหาโร น ทิฏฺฐปฺพุโพ, มยิ อธิ จิตฺเต มหาทุคฺคโต อติ
 กิลเมยฺย, คจฺฉามหนฺติ สตถารํ วนฺทิตฺวา ปกฺกามิ ฯ

สกโกปี สตถารํ ยาคูอาทีนึ ทตฺวา สกฺกจฺจํ ปรีวิสิ, สต
 ธาปี กตภตฺตกิจฺโจ อนฺุโมทนํ กตฺวา อฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ
 สกฺโก มหาทุคฺคตสฺส สลฺยํ อทาสิ ฯ โส ปตฺตํ คเหตุวา สตถารํ

อนุคจฉิ ฯ สกโก นีวตติตวา มหาทศคตสส เคหทวารเ จิตโต
 อากาสั โอลิเกสิ ฯ อากาสโต สตตรตนวสัส วสสิตวา ตสส
 เคเห สพพภษณานิ ปุเรตวา สกัล เคหึ ปุเรสิ ฯ ตสส เคเห
 โอกาโส นาโหสิ ฯ ตสส ภริยา ทารเก หตฺเถสุ คเหตุวา นี
 หริตวา พหิ อฏฺจาสิ ฯ โส สตถาริ อนุคนฺตวา นีวตฺโต ทาร
 เก พหิ ทิสฺวา “กั อิทนฺติ ปุจฉิ ฯ “สามิ สกัล โน เคหึ
 สตตฺหิ รตเนหิ
 ปริปุณฺณํ, ปริวิตฺตํ โอกาโส นตฺถิติ ฯ โส “อชฺเชว เม ทาเนน
 วิปาโก ทินฺโนติ จินฺเตตฺวา รลฺโย สนฺติกั คนฺตวา ราชานั
 วนฺทิตฺวา, “กสฺมา อากโตสสิติ วุตฺเต, อาห “เทว เม เคหึ
 สตตฺหิ รตเนหิ ปุณฺณํ, ตํ ฐนั คณฺหถาติ ฯ ราชา “อโห พุทฺธานั
 ทินฺนทานั อชฺเชว มตฺถกั ปตฺตฺนฺติ จินฺเตตฺวา ตํ อาห “กั
 เต ลทฺฐั วฏฺฏตฺติติ ฯ “ธนาหฺรณฺตถาย สกฺกฺสหฺสฺสั เทถาติ ฯ
 ราชา สกฺกฺสหฺสฺสั เปเสตฺวา ฐนั อหฺราเปตฺวา ราชงฺคเณ โอิกฺราเปสิ ฯ
 ตาลปฺปมาเณ ราสิ อโหสิ ฯ ราชา นาคเร สนฺนิปาตาเปตฺวา “อิมสฺมึ
 นคเร อตฺถิ กสฺสจฺจิ เอตฺตกั ฐนฺนฺติ ปุจฉิ ฯ “นตฺถิ เทวาติ ฯ
 “เอวั มหาชนฺสฺส กั กาคุ วฏฺฏตฺติติ ฯ “เสฏฺฐิจฺฉิจฺฉานั เทวาติ ฯ ราชา
 ตสฺส มหาสกฺการิ กตฺวา เสฏฺฐิจฺฉิจฺฉานั ทาเปสิ ฯ อถสฺส ปุพฺเพ
 เอกสฺส เสฏฺฐิจฺฉิโน เคหฺจฺฉานั อจฺฉิจฺฉิตฺวา “เอตฺถ ชาตคจฺฉเ
 หาเรตฺวา เคหึ อฏฺจาเปตฺวา วสาหิติ อาห ฯ ตสฺส ตณฺจานั
 โสเรตฺวา สมํ กตฺวา ภูมฺิยา ขนฺิยมานาย, อณฺณมณฺณํ อหจฺจ นฺธิ
 กุมฺภิโย อฏฺจหิสุ ฯ รลฺโย อโรจฺฉิเต, “ตว ปุณฺณเณว นฺิพฺพตฺตา,
 ตวเมว คณฺหาหิติ อาห ฯ โส เคหึ กาเรตฺวา สตฺตาหึ พุทฺธปฺป

มุขสส ภิกขุสงฆมสส มหาทาน์ อทาสี ฯ ตโต ปรีปี ยาวตา
 ยุกั ตัญจนโต ปุณณานิ กริตวา อายุหปรีโยसानะ เทวโลกะ
 นิพพตโต เอกัง พุทธนตฺรํ ทิพพสมุปตฺตํ อนุภวิตวา อิมสมิํ พุทฺธุป
 ปาทะ ตโต จุต สาวตถิยํ สาริปุตตตเถรสส อุปัญจจากกุละ เชฏฺฐจธิตฺตุ
 กุจฉิยํ ปฏิสนฺธิ คณฺหิ ฯ

ทารกออกบวชเป็นสามเณร

(หน้า ๓๑-๓๓ อถสสา มาตาปิตโร - ทิวาตรํ คามํ ปาวิสิ)

อถสสา มาตาปิตโร คพภสส ปตัญฺจิตถาวํ ญตฺวา คพภ-
 ปรีหารํ อํสฺ ฯ ตสฺสาปเรน สมเยน เอวรฺุโป โทหโพ อุปฺปช
 ชิ “อโห วตํ ฐมฺมเสนาปตฺตี อาทิํ กตฺวา ปญฺจนนํ
 ภิกขุสทานํ โรหิตมจฺจรเสน ทานํ ทตฺวา กาสายานิ วตฺถานิ
 นิวาเสตฺวา อาสนปรียนุตเต นิสินฺนา เตสํ ภิกขุณํ อัจฉินฺฺจภตฺตํ
 ภูยเชยฺยนตฺติ ฯ สํ มาตาปิตฺตูนํ อัจฉินฺฺจิตฺวา ตถา อกาสิ ฯ โทห
 โพ ปฏิปฺปสฺสมภิ ฯ อถสสา ตโต ปเรสุปี สตตฺส มงฺคเล
 สฺ โรหิตมจฺจรเสนะ ฐมฺมเสนาปตฺติเถรปฺมุขานิ ปญฺจ ภิกขุสตา
 นิ โภเชสุํ ฯ สพฺพํ ติสฺสกุมารสส วตฺถุมหิ วุตฺตนเยเนว เวทิตพฺพํ
 ฯ อิมสฺส ปน มหาทฺคคตกาเล ทินฺนสฺส โรหิตมจฺจรส
 ทานสฺเสว นิสฺสนฺโท ฯ นามคฺคทณฺทิวเส ปนสฺส “ภนฺเต
 ทาสสฺส โว สิฏฺขาปทานิ เทถาติ มาตรา วุตฺเต, เถโร อห
 “โภ นาโม อัย ทารโกติ ฯ “ภนฺเต อิมสฺส กุจฉิยํ
 ปฏิสนฺธิคฺคทณฺกาลโต ปญฺจาย อิมสมิํ เคเห ชฟา เอพฺมุคาปี
 ปญฺฑิตา ชาตา; ตสฺมา เม ปุตฺตสฺส ‘ปญฺฑิตทารโกเตว นามํ

ภวิสฺสตีติ ฯ เถโร สิขฺยาปทานิ อทาสี ฯ ชาตทิวสโต ปฏฺจาย
ปนฺนสฺส “นาหํ มม ปุตฺตสฺส อชฺฌาสยํ ภินฺทิสฺสามีติ มาตุ
จิตฺตํ อุปฺปชฺชิ ฯ โส สตฺตวสฺสสิกฺกาเล มาตฺรํ อาห “อหํ เถรสฺส
สนฺติเก ปพฺพชฺิสฺสามีติ ฯ सा “साग्नु तात, ‘อหํ त्वं अचฺฌาสยं
न भिन्दिस्सामिज्जेवं मन्दि उपात्तेस्सिन्दि वत्त्वा เถरं निมนฺเตตฺตวา
โภเชตฺตวา “ภนฺเต ताโส वो ปพฺพชฺิตฺกामो, อหํ อิมं สายญฺ्हสมเย
วิหารं เนสฺสามีติ เถรं อุโยเชตฺตวา ฌาตเก
สนฺนิปาเตตฺตวา “มม ปุตฺตสฺส คิหิกฺกาเล กตฺตพฺพํ สกฺกาเร อชฺ
เชว กฤษฺสามาติ มหนฺตํ สกฺกาเร การेतฺตวา ตํ อาทาย วิหารं
คนฺตฺวา “อิมं ภนฺเต ปพฺพาเชถาติ เถรสฺส อทาสี ฯ เถโร
ปพฺพชฺุชฺาย ทฺกฺกรภาวํ อาจิกฺขิตฺวา “กฤษฺสามหํ ภนฺเต ตุม
หากํ โอวาทนฺติ วุตฺเต, “เตนหิ เอหิตี เกเส เตเมตฺตวา
ตจฺปญฺจกมฺมญฺ्ञานํ อาจิกฺขิตฺวา ปพฺพาเชสิ ฯ มาตาปิตโรปิสฺส
สตฺตาหํ วิหาเรเยว วสนฺตา พุทฺธปฺปมุขสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส
โรหิตมจฺจนฺเรเนว ทานํ ทตฺตวา สตฺตเม ทิวเส สายํ เคหํ อคมํ
สุ ฯ

เถโร อญฺ्ञเม ทิวเส อนฺโตคามํ คจฺจนฺโต ตํ อา
ทาย ภิกฺขุสงฺฆเม น สทฺธิ น อคมาสิ ฯ ก็การณา? น
ตาวสฺส จีวรปตฺตคฺคหณานิ วา อิริยาปโถ วา ปาสาทิกโ โหติ;
อปิจ วิหาเร เถรสฺส กตฺตพฺพวตฺตํ อตฺถิ, เถโรปิจ, ภิกฺขุสงฺฆเม อนฺโต
คามํ ปวิญฺเจ, สกฺลวิหารํ วิจฺรนฺโต อสมฺมญฺ्ञญฺ्ञานํ สมนฺชฺชิต
วา ตฺจฺจนฺภาชเนสุปานิยปริโภชนิยานิ อุปญฺ्ञเปตฺตวา ทฺนฺนิกฺขิตฺตา
นิ มลฺยจฺปิจาทีนิ ปฏฺฐิสฺสามेतฺตวา ปจฺฉา คามํ ปวิสฺติ; อปิจ “ติตฺถิ

ยา ตุจฉวิหาร์ ปวิสิตฺวา ‘ปสฺสถ สมณสฺส โคตมสฺส สาวกานํ นิ
 สินฺนุญฺจานานีติ วตฺตํ มา ลภีสุติ สกถวิหาร์ ปฏฺิษคฺคิตฺวา ปจ
 ฉา คามํ ปวิสฺติ; ตสฺมา ตํทิวสํปี สามณฺเเรนฺว ปตฺตจิวร์
 คาหาเปตฺวา ทิวาตรํ คามํ ปาวิสิ ฯ

สามเณรลากลับไปทำสมณธรรม

(หน้า ๓๓-๓๕ สามเณโร อุปชฌายเณ - สมมุสนุโต นิสีทิ)

สามเณโร อุปชฌายเณ สทฺธี คจฺฉนฺโต อนุตฺรามคฺเค
 มาตีกํ ทิสฺวา “ภนฺเต อิทํ กิณฺนามาติ ปุจฺฉิ ฯ “มาติกา นาม
 สามณฺเระติ ฯ “อิมาย ก็ กโรนฺตีติ ฯ “อิโต จิโต จ อุทกํ
 หริตฺวา อตฺตโน สสฺสภมฺมํ กโรนฺตีติ ฯ “ก็ ปน ภนฺเต อุทกสฺส
 จิตฺตํ อตฺถิติ ฯ “นตฺถาวุโสติ ฯ “เอวรूपํ อจิตฺตกํ อตฺตโน
 อิจฺฉิตฺติจฺฉิตฺตฺถานํ หรฺนฺติ ภนฺเตติ ฯ “อามาวิโสติ ฯ โส จินฺเต
 สติ “สเจ เอวรूपมฺปี อจิตฺตกํ อตฺตโน อิจฺฉิตฺติจฺฉิตฺตฺถานํ หริต
 วา ภมฺมํ กโรนฺติ; กสฺมา สจิตฺตกาปี จิตฺตํ อตฺตโน วเส วต
 เตตฺวา สมณธมฺมํ กาคฺตุํ น สกฺขิสฺสนฺตีติ ฯ โส ปุรฺโต
 คจฺฉนฺโต อุตฺสกาเร สรทณฺฑกํ อคฺคิมฺหิ ตาเปตฺวา อกฺขิโกภฺยิยา
 โอโลเกตฺวา อุจฺจุํ กโรนฺเต ทิสฺวา “ภนฺเต อิเม เก นามาติ ปุจฺฉิ ฯ
 “อุตฺสการา นามาวิโสติ ฯ “ก็ ปน เต กโรนฺตีติ ฯ “อคฺคิมฺหิ
 ตาเปตฺวา สรทณฺฑกํ อุจฺจุํ กโรนฺตีติ ฯ “สจิตฺตโก ภนฺเต เอโสติ ฯ
 “อจิตฺตโก อาวุโสติ ฯ โส จินฺเตสฺติ “สเจ อจิตฺตกํ คเหตุวา
 อคฺคิมฺหิ ตาเปตฺวา อุจฺจุํ กโรนฺติ; กสฺมา สจิตฺตกาปี อตฺต
 โน จิตฺตํ วเส วตฺเตตฺวา สมณธมฺมํ กาคฺตุํ น สกฺขิสฺสนฺตีติ

๑ อถ ปุโรโต คนตฺวา อรเนมินาภิอาทีนึ ตจฺจนฺเต ทิสฺวา “ภนฺเต อิมเ เก นามาติ ปุจฺฉิ ๑ “ตจฺจกา นามาวิโสติ ๑ “กึ ปนฺ เต กโรนฺตึติ ๑ “ทารุณึ คเหตุวา ยานกาทีนึ จกุกานึ กโรนฺตึ อาวิโสติ ๑ “เอตานิ ปนฺ สจฺจิตฺตกาณึ ภนฺเตติ ๑ “อจฺจิตฺตกาณึ อาวิโสติ ๑ อถสฺส เอตทโหสิ “สเจ อจฺจิตฺตกาณึ กฏฺจกฺกิลฺงฺครานึ คเหตุวา จกุกาทีนึ กโรนฺตึ; สจฺจิตฺตกา กสฺมา อตฺตโน จิตฺตํ วเส วตฺเตตฺวา สมณธมฺมํ กาคูํ น สกฺขิสฺสสนฺตึติ ๑ โส อิมานึ การณานึ ทิสฺวา “ภนฺเต สเจ ตุมฺหากํ ปตฺตจิวฺรํ ตุมฺहे คณฺเหยฺยาถ; อหํ นินฺวตฺเตยฺยนฺติ ๑ เถโร “อัย อธฺนา ปพฺพชฺโชท ทหรสามเณโร มํ อนุพฺนฺธมาโน เอวํ วทสึติ จิตฺตํ อนุปฺ- ปาเทตฺวา ว “อาหฺร สามเณราติ วตฺวา อตฺตโน ปตฺตจิวฺรํ อคฺคเหสิ ๑ สามเณโรปิ อุชฺฌายํ วนฺทิตฺวา นินฺวตฺตนฺโต “ภนฺเต มยฺหํ อาหฺรํ อาหฺรนฺตา โรหิตมจฺจรเสเนว อาหฺรเยฺยาถาติ อาห ๑ “กหํ ลภิสฺสามิ อาวิโสติ ๑ “ภนฺเต สเจ อตฺตโน ปุณฺณเณน อลภฺนฺตา มม ปุณฺณเณน ลภิสฺสธาติ อาห ๑ เถโร “ทหรสามเณรสฺส พหึ นิสินฺนกสฺส ปรีปนฺโถปิ ภเวยฺยาติ กุณฺจิกํ ทตฺวา “มยฺหํ วสนคพฺภสฺส ทวารํ วิวริตฺวา อนุโต ปวิสฺติวา นิสึเทยฺยาสิติ อาห ๑ โส ตถา กตฺวา อตฺตโน กรชกาเย ฌาณํ โอตฺตาเรตฺวา อตฺตภาวํ สมฺมสนฺโต นิสึติ ๑

พระสาสดาทรงทำอารักขาสามณेर

(หน้า ๓๕-๓๗) อถสฺส คุณเตเชน - สุขสมฺพสฺสํ ปฏฺลิภตฺติ)

อถสฺส คุณเตเชน สกุกสฺส อาสนํ อุณฺหการํ ทสฺเสตฺติ
 ฯ โส “กีนฺนุ โข การณฺนตฺติ อุปรฺชาเรนฺโต “ปณฺฑิตฺตสามเณโร
 อุปรฺชฌายสฺส ปตฺตจิวฺรํ ทตฺวา ‘สมณธมฺมํ กริสฺสามีตฺติ นินฺวตฺโต
 , มยาปี ตตฺถ คนฺตุํ วฏฺฏตฺติ จินฺเตตฺวา, จตฺตาโร มหา
 ราเช อามนฺเตตฺวา “วิหารสฺส อุปรฺวเน วิจรนฺเต สกฺุณฺเ ปลา
 เปตฺวา สมนฺตา อารกฺขํ คณฺหถาตฺติ วตฺวา, จนฺทเทวปฺตฺตํ จนฺ
 ทมณฺทลํ อากทฺตฺติตฺวา คณฺหาหีตฺติ, สฺริยเทวปฺตฺตํ “สฺริยมณฺทลํ
 อากทฺตฺติตฺวา คณฺหาหีตฺติ วตฺวา, สยํ คนฺตฺวา อาวิญฺชนรชฺชฏฺจ
 านเ อารกฺขํ คเหตฺวา อฏฺฐจาสฺติ ฯ วิหาเร ปฺราณปณฺณสฺสาปี
 สทฺโท นาโหสิ ฯ สามเณรสฺส จิตฺตํ เอกคฺคํ อโหสิ ฯ โส
 อนฺตรรกตฺเตเยว อตฺตภาวํ สมฺมสฺติตฺวา ตีณฺิ ผลานิ ปาปฺุณฺิ ฯ
 เถโรปี “สามเณโร วิหาเร นิสฺสินฺโน, ตสฺส อุปรฺกปรฺปนํ โภชนํ
 อสฺสกฺกุเล นาม สกฺกา ลทฺฐนฺตฺติ เอกํ เปมคารวยฺุตฺตํ อุปรฺ
 จากฺกฺลํ อคฺมาสิ ฯ ตตฺถ จ มนฺุสฺสา ตํ ทิวสํ โรหิตมจฺเจ
 ลภิตฺวา เณรสฺเสว อากมณฺํ โอลเณนฺตา นิสฺสีทิสฺสุ ฯ เ
 เถโร อากจฺจนฺตํ ทิสฺวา “ภนฺเต ภทฺทกํ โว กตํ อิทฺทคจฺจนฺ
 เตหีตฺติ อนฺโต ปเวเสตฺวา ยาคฺุชชฺชกาทีนฺิ ทตฺวา โรหิตมจฺจ
 รเสน ปิณฺฑทปฺาตํ อทฺุสฺ ฯ เถโร หรณฺนการํ ทสฺเสตฺติ ฯ มนฺุสฺสา
 “ปริฏฺุณฺชถ ภนฺเต, หรณฺนภทฺตฺตํปี ลภิสฺสถาตฺติ วตฺวา เณรสฺส
 ภทฺตกิจฺจาวสานเ ปตฺตํ โรหิตมจฺจรส- โภชนสฺส ปฺุเรตฺวา อทฺุ
 สฺสุ ฯ เถโร “สามเณโร เม ฉาโตตฺติ สีมํ อคฺมาสิ ฯ สตฺ

ถาปี ตัม ทิวส์ สกาลสเสว ภูณชิตฺวา วิหาริ คนฺตฺวา “ปณฺทิต
 สามเณโร อุปฺชฌายสฺส ปตฺตจิวริ ทตฺวา ‘สมณธมฺมํ กริสฺ
 สามีติ นินฺวตฺโต; นิปฺปชฺชิสฺสตี นุ โข อสฺส ปพฺพชิตกิจฺจนฺ
 ตี อุปฺชาเรนฺโต ตินฺณํ ผลานํ ปตฺตภาวํ ญตฺวา “อรหตฺตสฺส
 อุปฺนิสฺสโย อตฺถิ นตฺถีติ อวชฺเชนฺโต “อตฺถีติ ทิสฺวา
 “ปุเรภตฺตเมว อรหตฺตํ ปตฺตํ สกฺขิสฺสตี น สกฺขิสฺสตีติ อุปฺชา
 เรนฺโต “สกฺขิสฺสตีติ อญฺญาสิ ฯ อถสฺส เอตทโหสิ “สารีปฺตฺโต
 สามเณรสฺส ภตฺตมาทาย สีมฺมาคจฺฉตี, อนฺตรายํปีสฺส กเรยฺย, ท
 วารโกฏฺจเก อารกฺขํ คเหตฺวา นิสีทิสฺสามิ, อถ นํ จตฺตาริ ปญฺเห
 ปุจฺฉิสฺสามิ, ตสฺมี วิสฺสชฺชมาเน สามเณโร สห ปฏิสฺสมฺภิทาหิ อรหตฺตํ
 ปาปฺนิสฺสตีติ ตโต คนฺตฺวา ทวารโกฏฺจเก จตฺวา สมฺปตฺตํ
 เถริ จตฺตาริ ปญฺเห ปุจฺฉิ ฯ ปุฏฺจปญฺเห เถโร วิสฺสชฺเชสิ ฯ

ตตฺริทํ ปุจฺฉาวิสฺสชฺชนํ: สตฺถา กิร นํ อาห “สารี
 ปฺตฺต กินฺเต ลทฺธนฺติ ฯ “อาหาโร ฆนฺเตติ ฯ “อาหาโร นาม กิ
 มาหฺรติ สารีปฺตฺตาทิ ฯ “เวทนํ ฆนฺเตติ ฯ “เวทนา กิมาหฺรติ सा
 รีปฺตฺตาทิ ฯ “รูปํ ฆนฺเตติ ฯ “รูปํ ปน กิมาหฺรติ สารีปฺตฺตาทิ ฯ “ผลสฺส
 ฆนฺเตติ ฯ ตตฺรารํ อธิปฺปาโย: ชิมฺจฺฉิตฺเตน หิ ปรีภฺตฺโต อา
 หาโร ตสฺส ขุทํ ปฏฺิหนิตฺวา สฺขํ เวทนํ อหฺรติ ฯ อาหารปรี
 โภเคน สฺขิตฺสฺส สฺขาย เวทนาย อุปฺปชฺชมานาย สรีเร
 วณฺณสมฺปตฺติ โหติ, เอวํ เวทนา รูปํ อหฺรติ, สฺขิตฺโต
 ปน อาหารชฺรูปวเสน อุปฺปนฺนสฺขโสมนสฺโส “อิทานิ เม อสฺสาโท
 ชาโตติ นิปฺปชฺชนฺโต वा นิสีทฺนฺโต वा สฺขสมฺผลสฺส ปฏฺิลภติ ฯ

สามเนรบรรลुพระอรหัตตผล

(หน้า ๓๗-๓๙ เอว อิมะสุ - ปณฺทิตสามเนรวตฺถ)

เอว อิมะสุ จตุสฺส ปณฺहेสุ วิสฺสชฺชิตฺเตสุ, สามเนโร สห
 ปฏิสสมุภิทาหิ อรหตฺตํ ปตฺโต ๑ สตฺถาปี เถโร อาห “คจฺฉ
 สารีปฺตฺต, ตว สามเนรสฺส ภตฺตํ เทหีติ ๑ เถโร คนฺตุวา ท
 วารํ อาโกญฺเฐสิ ๑ สามเนโร นิกฺขมิตฺวา เถรสฺส หตฺถโต
 ปตฺตํ คเหตฺวา เอกมนฺตํ จเปตฺวา ตาลวณฺเฏน เถโร วิชิตฺวา ๑
 อถ นํ เถโร อาห “สามเนร ภตฺตกิจฺจํ กโรหีติ ๑ “ตุมฺเห ปน
 ฆนฺเตติ ๑ “กตํ มยา ภตฺตกิจฺจํ, ตวํ กโรหีติ ๑ สตฺตวสฺสตี
 โภ ทารโก ปพฺพชิตฺวา อญฺจเม ทิวเส ตํขณฺ์ วิกสิตปทุมสทฺธิโส
 อรหตฺตํ ปตฺโต ภตฺตปฏฺจิปนฺณจฺานํ ปจฺจเวกฺขนฺโต นิสิตฺติวา
 ภตฺตกิจฺจมกาสิ ๑ เตน ปตฺตํ โหวิทฺวา ปฏฺฐิสามิตกาเล จนฺทเท
 วปฺตฺโต จนฺทมนฺทลํ วิสฺสชฺเชสิ, สุริยเทวปฺตฺโต สุริยมณฺทลํ วิสฺสช
 เชสิ, จตฺตารโ มหาราชา จตฺตทฺทิสํ อารกฺขํ วิสฺสชฺเชสฺส, สกฺโก
 เทวราชา อาวิญฺชนเก อารกฺขํ วิสฺสชฺเชสิ, สุริโย มชฺฌญฺจานโต
 คลิตฺวา คโต ๑

ภิกฺขุ อุชฺฌายีสุ “ฉายา อธิกปฺปมาณา ชาตา, สุริโย
 มชฺฌญฺจานโต คลิตฺวา คโต, สามเนเรน จ อิทาเนว ภุตฺตํ;
 กิณฺนุ โข เอตนฺติ ๑ สตฺถา ตํ ปวตฺตี ๑ ลตฺวา อาคนฺตุวา ปุจ
 ฉิ “ภิกฺขเว กิ กเถถาติ ๑ “อิทนฺนาม ฆนฺเตติ ๑ “อาม ภิกฺข
 เว, ปุญฺญวโต สมณธมฺมํ กรณฺกาเล จนฺโท เทวปฺตฺโต จน
 ทมนฺทลํ, สุริโย เทวปฺตฺโต สุริยมณฺทลํ อากทฺตฺติวาว คณฺ्हิ,
 จตฺตารโ มหาราชา วิหารุปฺวเน จตฺตทฺทิสํ อารกฺขํ คณฺ्हีสุ, สกฺโก

เทวราชา อากนตุวา อวิณชนเก อารกข์ คณฺหิ, อหํปี
 ‘พุทฺโธมฺหิตี อปโปสสุกโก นิสีทิตฺตํ นาลตถํ, คนฺตุวา ทวาร
 โกฏฺจเก มม ปุตฺตสฺส อารกข์ อคฺคเหสี; เนตฺติเก จ มาติกาย
 อุทกํ ทรนฺเต อสุกาเร จ อุตฺตํ อุตฺตํ กโรนฺเต ตจฺจนเก จ ทารุณี ตจฺจน
 เต ทิสฺวา เอตฺตํ อารมฺมณํ คเหตฺวา ปณฺทิตา อตฺตานํ
 ทเมตฺวา อรหตฺตํ คณฺหนฺติเยวาตี อนุสนฺธิ ฆมฺเฏตฺวา ฐมฺมํ เทเสนฺโต อิมํ
 คาลมาห

“อุทกํ หิ นยฺนฺติ เนตฺติกา,
 อสุกาธา นมยฺนฺติ เตชนํ,
 ทารุ นมยฺนฺติ ตจฺจนกา,
 อตฺตานํ ทมยฺนฺติ ปณฺทิตาติ ฯ

ตตถ “อุทกนฺติ ปจฺวิยา ถลฺลฺจฺจํ ขนฺติวา อวาวุฏฺจ
 านํ ปุเรตฺวา มาติกํ วา กตฺวา รุกฺขโทณํ วา จเปตฺวา
 อตฺตนา อิจฺฉิตฺติจฺฉิตฺตฺจฺจํ อุทกํ เนนฺตีตี เนตฺติกา ฯ เตชนนฺติ:
 กณฺท์ ฯ อิทํ

วุตฺตํ โหตี “เนตฺติกา อตฺตโน รุจฺฉิยา อุทกํ นยฺนฺติ, อสุกา
 ราปี ตาเปตฺวา เตชนํ นมยฺนฺติ อุตฺตํ กโรนฺติ, ตจฺจนกาปี เนมิอาทินํ
 อตฺถาย ตจฺจนฺตา ทารุณี นมยฺนฺติ อตฺตโน รุจฺฉิยา อุตฺตํ วา
 วงฺกํ วา กโรนฺติ; เอวํ เอตฺตํ อารมฺมณํ กตฺวา ปณฺทิตา โสตาปตฺ
 ติมคฺคาทีนํ อุปฺปาเทนฺตา อตฺตานํ ทเมนฺติ, อรหตฺเต ปน ปตฺเต
 เอกนฺตทนฺตา นาม โหนฺตีตี ฯ

เทสนาวสฺสเน พหุ โสตาปตฺติผลาทีนํ ปาปุณฺนีสูติ ฯ
 ปณฺทิตสฺสามเณร วตฺถุ ฯ